

Landbruks- og matdepartementet
v/Ekspedisjonssjef Frøydis Vold
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse
201000116

Vår referanse
10-1645

Dato
28.5.2010

INNSPILL TIL LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTETS ARBEID MED NY LANDBRUKS- OG MATMELDING

Vedlagt oversendes Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund sitt innspill til Landbruks- og matdepartementets arbeid med ny landbruks- og matmelding.

Vi ønsker lykke til med arbeidet.

Er det noe NNN kan bidra med, så er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Med vennlig hilsen
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Kjell Mjaatvedt
Hovedkasserer

Mail: kjell.mjaatvedt@nnn.no
Mail priv: kjmjaatv@online.no
Mobil: +4791577615
Arb: +4723102960

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund er tilsluttet LO, og representerer 31 000 medlemmer innenfor matindustrien i Norge.

Innspill til landbruks- og matmelding.

NNN mener at denne meldingen må inkludere hele verdikjeden, råvare, mat- og drikkevareindustrien og om mulig også fiskeindustrien siden denne er en del av matindustrien i Norge.

Landbruket er en vesentlig faktor for matindustrien i Norge.

Norsk landbruk er avgjørende som råvareleverandør til landbruksbasert industri. Særlig for industrielt bearbejdede landbruksprodukter i distriktene vil rammevilkårene være viktig, for å sikre konkurransefortrinn og avgjørende for sysselsetting og bosetting.

Det må i politikken tas hensyn til de spesielle klimatiske, topografiske og infrastrukturmessige forhold norsk landbruk og industri er påvirket av.

Konkurranse fra lavkostland som følge av redusert tollvern gjennom WTO-forhandlingene og andre internasjonale handelsavtaler, kan utgjøre en trussel mot den nasjonale næringsmiddelindustrien.

Råvarepriser/tollvern: NNN mener at vi må sikre de norske råvareprodusentene en anstendig inntekt, samtidig ønsker vi varsomhet vedrørende økning av råvareprisene.

Det er viktig å finne andre instrumenter og friske penger som kan sikre råvareprodusentene sitt inntektsgrunnlag.

Det viktigste for å sikre norsk matindustri er at vi opprettholder et sterkt tollvern som vi har i dag. Dette må være en del av strategien ved WTO-forhandlingene og ved revidering av EØS-avtalen. Matindustrien trenger langsiktig sikkerhet, med et sikkert tollvern. Dette brukes også av andre land. NNN ønsker å presisere:

- Sikre et importvern som gjør at norsk matindustri ikke blir utkonkurrert på grunn av for høye råvarepriser.
- Ha et landbruk som sikrer stabil tilgang på norske råvarer til matindustrien.
- Sikre norsk landbruksproduksjon for å oppnå selvforsyning på de store produktområdene med minst samme omfang og produksjon i samme områder som i dag.

Rammevilkår: Vi ønsker forutsigbare rammevilkår som gjør at vi over tid kan stå bedre rustet til den stadig større internasjonale konkurransen.

Det må stimuleres til økte investeringer i industrien, og det må bli tilrettelagt for investeringer gjennom Innovasjon Norge. Vi mener også at bedre avskrivingsregler vil stimulere til fortsatt drift i distriktene.

Matindustrien er et viktig element for at Stortingets målsetting om bosetting og sysselsetting i hele landet skal oppfylles. Derfor er det avgjørende at industrielt bearbejdede landbruksprodukter produsert i distriktene blir sikret.

NNN ønsker å presisere at:

- Norske eierinteresser fortsatt skal dominere i mat- og drikkevareindustrien.
- Rammebetingelsene skal være stabile og konkurransedyktige.

Avgifter: Norsk matindustri har gjennom mange omganger blitt ilagt forskjellige avgifter. NNN er ikke mot avgifter, når dette er naturlig for å oppnå spesielle politiske eller helsebringende hensikter, men når disse blir konkurransevridende for Norsk industri, mener vi de bør harmoniseres eller fjernes.

Opprettholde grunnavgiften vil hindre frislepp av engangsemballasje. Fjerning av grunnavgiften og vil fremme import, og føre til en sterk sentralisering/rasering av bryggerstrukturen i Norge, og ikke minst øke miljøforurensing. Derfor er dette en avgift som har en, om ikke flere, elementer som sier at den ikke må gjøres noe med.

Sjokolade-, sukker- og alkoholavgifter er avgifter som bør revurderes og se om hensikten med avgiftene oppfylles. NNN ønsker å presisere:

- Avgiftene må ikke være konkurransevridende.

Eksport: NNN mener at vi bør tilrettelegge for mer eksport av matvarer, med bakgrunn i at vi stadig må akseptere økende importkvoter fra EU og WTO. Det bør derfor igangsettes et samarbeid mellom noen store aktører, Nofima og LMD for å forberede et matprogram som egner seg for eksport. Dette bør være høyforedlete produkter, grunnet høye råvarepriser i Norge. Videre bør vi vurdere et eksportutvalg for matindustrien på samme nivå som vi har for fisk.

Mattilsynet: Styrking av Mattilsynet, øke bevilgningene, bedre inspeksjonsrutiner og enhetlig gjennomføring av kontroller i hele Norge. Vi bør også styrke samarbeidet mellom Mattilsynet og Tollvesenet, dette for å styrke kontrollen med all import av matvarer til Norge. NNN ønsker å presisere:

- Et velfungerende Mattilsyn bidrar til en god matvaresikkerhet.
- All mat skal være merket med opprinnelse- og produksjonssted.

Kompetanse: Hele verdikjeden vil i fremtiden være mer avhengig av rett kompetanse på alle nivåer. Vi mener meldinga må drøfte disse utfordringene. Dette bør skje etter den modellen som nå er initiert innenfor matindustrien, altså et samarbeid mellom alle partene i arbeidslivet og departementene. Det er bare på denne måten vi kan lykkes i fremtiden.

LMD har bevilget 4,5 mill kr over 3 år i et felles kompetanse- og rekrutteringsprosjekt sammen med NNN og arbeidsgiverforeningene NHO Mat og Bio, NHO Mat og Drikke og Landbrukets Arbeidsgiverforening. Totalt budsjett er 16 mill kr.

Strategien som ligger til grunn for at prosjektet skal bidra til å sikre den nødvendige kompetansen slik at man kan nå felles mål for en samlet næring, er basert på et bærekraftig landbruk og en konkurransedyktig landsbruksbasert matvareindustri.

Viktige delmål:

- Kartlegge og synliggjøre jobbmuligheter og karriereveier.
- Øke antall søkere til matfagene i videregående skole.
- Styrke "rekrutteringsaktører" i deres arbeid.
- Inspirere og legge til rette for næringsaktørers eget rekrutteringsarbeid slik at næringen fremstår som interessant.
- Styrke bedriftenes interne opplæringssystemer.
- Styrke samarbeidet mellom næring og utdanningsinstitusjoner.
- Initiere EVU-tiltak i henhold til behov.

Arbeidet starter for fullt høsten 2010 og LMD er invitert til å sitte i styringsgruppa for prosjektet. Vi forventer at meldingen drøfter disse utfordringene og at LMD tar medansvar for videreføringen og oppfølging av dette arbeidet fremover.

Innovasjon: NNN er for mer aktiv bruk av innovasjon i hele verdikjeden. Vi ønsker at det også skal stimuleres til medarbeiderdrevet innovasjon. Vi mener at deler av forskningen og utviklingen innenfor matsektoren skal styres gjennom Nofima. Dette må styres politisk. Norge er et lite land og trenger sterke forskningsmiljøer. Nofima er et av redskapene som kan skaffe oss gode resultater. Det må også satses mye mer penger på denne type forskning. Forskningen som øker mest i Norge er samfunnsforskning og romforskning. Kan dette være rett prioritering? NNN ønsker å prioritere:

- Økt satsning på forskning, utvikling og styrking av NOFIMA.

Kjedemakt: Kjedemakten kan være ødeleggende for industrien og for landbruket om makten blir misbrukt. NNN er bekymret over den utvikling vi ser når kjedene også begynner å eie hele eller deler av næringsmiddelindustrien. NNN regner med at meldingen tar hensyn til de konklusjoner som vil komme i maktutredningen om matvarekjedene. NNN ønsker å prioritere:

- Sikre egentransport i nåværende form, eller i økende omfang for noen av matvarekonsernene.

Arbeidstilsynet: Meldingen bør ta til orde for å få styrket Arbeidstilsynet. Dette vil være vesentlig for å sikre at industri og landbruk kan arbeide mot sosial dumping og for et seriøst arbeidsliv. Det er blant annet viktig å sikre at de skal kunne straffe/bøtelegge bedrifter om arbeidstakerne ikke har lovlige kontrakter.

Syssetting: Vi mener at de områdene som vi har berørt vil være med på å sikre syssetting i hele landet.

Men vi må også sikre oss at de som arbeider i vårt vidstrakte land betaler skatt til de kommunene der de arbeider i Norge.

NNN er bekymret for utviklingen når vi ser at enkelte kommuner har stort antall utenlandsk arbeidskraft som ikke skatter til Norge. De er ansatt i utenlandske bemanningsbyråer, på kortvarige kontrakter, og unngår på denne måten å skatte til Norge.

NNN mener derfor at meldingen også må stille krav om at ansatte som jobber i norske bedrifter skal ha fast ansettelse, og kun unntaksvis skal være innleid. Dette er den eneste måten for å sikre norske velferdsgoder i fremtiden.

Kjell Mjaatvedt
NNN-forbund
28.5.1010

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Deres ref

Vår sak

Sted/Dato

630.0 MEV Oslo, 3. juni 2010

Innspill til Stortingsmelding om landbruks- og matpolitikk

Landsorganisasjonen i Norge viser til invitasjonen fra departementet om å komme med innspill til den varslede Stortingsmeldingen om mat- og landbrukspolitikk. Vi takker for denne muligheten til å bidra til et viktig politisk dokument.

Våre innspill er basert på LOs Handlingsprogram som ble vedtatt på vår kongress i mai 2009 og på dokumentet LOs næringspolitiske tiltaksplan som ble vedtatt av sekretariatet i 2009.

I tillegg til dette har vi tatt med en del forslag fra de av våre medlemsforbund som organiserer ansatte innenfor næringen.

I LOs Handlingsprogram kan en lese følgende om mat- og landbruksnæringen:

" LO vil at det tilrettelegges for videreutvikling av sjømatproduksjon og næringsmiddelindustri i Norge. Handelsvilkår og markedsadgang må bedres gjennom vår tilknytning til EU, i WTO –sammenheng og andre internasjonale avtaler. Det må føres en landbrukspolitikk som også ivaretar næringsmiddelindustriens behov og sikrer produksjon av kortreist mat.

Å ivareta kulturlandskapet og sørge for å holde produksjonsområdene for amt inntakt ved å forhindre gjengroing er viktig for selvforsyningsgraden, energibesparingen og for miljøet i sin helhet."

I vårt dokument LOs næringspolitiske tiltaksplan, også den fra mai 2009 står følgende:

"Situasjonsbeskrivelse:

Næringsklyngen norsk landbruk er en bærebjelke i den nasjonale matforsyningen, infrastruktur, bosetting, sysselsetting og reiseliv i distriktene. Bare i skog- og landbruket og tilhørende industrivirksomheter sysselsettes over ett hundre tusen mennesker direkte. I tillegg kommer alle dem som omfattes av ringvirkningene knyttet til service og produksjon i verdikjedene.

Landbruk er en strategisk vare på linje med energi. Ett hvert samfunn trenger mat og energi for å fungere. Norges utsatte posisjon geografisk og ressursmessige og vår begrensede landbruksproduksjon, tilsier at vi må ta vare på den produksjonen vi i dag har med en selvforsyningsgrad på 50 %.

Næringsmiddelindustrien er Norges nest største industri og sysselsetter ca. 50.000 mennesker. Produksjonsverdien for hele industrien (fisk og landbruksbaserte råvarer) var i 2007 på cirka 150 mrd kroner noe som utgjør ca. 20 % av industriens totale produksjonsverdi. Industrien har ikke fått den nødvendige oppmerksomhet i Norge. Dette skyldes blant annet at den ofte ikke blir betraktet som en industri, men flere, inndelt i forhold til råstoff. Forvaltningsmessig er det dessuten tre departementer (NHD, LD og FID) som deler industrien mellom seg.

Norsk næringsmiddelindustri har en unik sjanse for å være blant de mest miljøtilpassete og framtidrettede i forhold til konkurrenter fra andre industrialiserte land. Miljøtilpasning kan derfor bli langt mer enn nisjeproduksjon i tiden som kommer. Klimaendringene og den internasjonale matvarekrise bidrar til en bevisstgjøring av miljøgevinstene av såkalt kortreist mat og samfunnsverdien av matvareproduksjon og foredling generelt. Dette har styrket norsk næringsmiddelindustri i hjemmemarkedet.

Norge har rike skogressurser av høy kvalitet. Skogen er leveområde for mange arter, den er rik på kulturminne og er viktig for friluftsliv og opplevelser i tillegg er skogbruk og videreforedling av tre viktige distriktsnæringer.

I 2008 var den totale avvirkingen på 8,2 mill m³. Det sysselsettes totalt omkring 30.000 personer i skogbaserte næringer med en verdiskaping på 15 mrd. kr. eller ca. 1,5 % av BNP og total sysselsetting. Av dette står skogbruket for omkring 5000 personer i sysselsetting og 2,8 mrd i førstehånds omsetning.

Etterspørselen fra industrien og behovet for klimatiltak øker skogplantingens potensial. Om lag halvparten av tømmeret som hogges går til trelastindustrien, som produserer trevarer til husbygging, limtrekonstruksjoner, dører, vinduer og møbler. Tømmer som er mindre egnet for dette selges som massevirke til treforedlingsindustrien som alene har 6.000 sysselsatte.

Hovedutfordringer:

Landbruket og næringsmiddelindustrien i Norge utsettes for et sterkt press om sentralisering, effektivisering og rasjonalisering. For landbruket betyr dette at antallet bruk blir færre, større og stadig mer sentralisert rundt Oslofjordområdet, Rogaland og Trøndelag. Særlig Vestlandet og Nord-Norge har en kraftig nedgang i jordssektoren. Sentraliseringen rammer også næringsmiddelindustrien. Denne utviklingen reduserer dermed næringens distriktpolitiske rolle betydelig.

Den globale matvarekrise har endret situasjonen dramatisk for produksjon av matvarer på verdensbasis. Utsiktene for verdens matforsyning er usikker på kort og lang sikt med økende problemer knyttet til vannmangel, erosjon og en befolkning som raskt nærmer seg 9 mrd. En ytterligere kompliserende faktor er den stadige økende sykdomsrisiko som er en konsekvens av økt tetthet og forflytning av både dyr og mennesker. Fugleinfluenzaen er bare ett eksempel i så måte.

Denne formidable utfordringen forutsetter en målrettet utvikling som kan nyttiggjøre alle jordbruksreserver for å sikre et slikt antall en tilstrekkelig forsyning av trygg og sunn mat.

Alt dette gjør at samspillet og samarbeidet mellom produksjonsledd og foredlingsledd innen matvaresektoren er viktig. Næringene må derfor ha langsiktige og forutsigbare rammebetingelser for å medvirke til å løse de globale utfordringene.

Landbrukspolitikken og den landbruksbaserte næringsmiddelindustriens rammevilkår står foran store utfordringer. Sommeren 2008 strandet WTO-forhandlingene i Genève. Selv om det er store politiske uenigheter mellom de ulike blokkene i forhandlingene må vi forvente at det vil bli en avtale. Selv om Norges spesielle produksjonsforhold anerkjent, vil avtalen føre til økt markedsadgang, redusert importvern og muligheter for at produksjons- og eksportstøtte avskaffes. I erklæring fra WTOs ministermøte i Hongkong, 2005, ble det videre tidfestet at eksportsubsidier skulle avvikles innen år 2013. Støtteordninger knyttet til andre forhold ser ut til å kunne videreføres om enn i noe endret form. I framtidige WTO-forhandlinger må norske myndigheter vektlegge helheten innen matproduksjon.

Til tross for vesentlig produksjonsstøtte er norske råvarepriser ofte det dobbelte av våre konkurrenters. Dagens landbruksbaserte næringsmiddelindustri er avhengig av råvarer fra norske bønder og at slike råvarer er produsert på en miljømessig forsvarlig måte skal vi ha tillit i våre markeder. En eventuell fremtidig industri basert på importerte råvarer ville bli en nisjeindustri. Det er derfor nødvendig med tiltak som sikrer konkurransedyktige priser på norske råvarer. En gradvis omlegging av støtteordningene allerede nå vil gjøre oss bedre i stand til å møte virkeligheten i fremtidige handelspolitiske rammevilkår.

Næringsmiddelindustrien har også en rekke særnorske avgifter som øker grensehandelen og svekker konkurransekraften overfor utenlandske konkurrenter. Særagiftene for nærings- og nytelsesmidler utgjorde i 2007 totalt 21,2 mrd. kr. Avgiftene er knyttet til ulike produkter og de forskjellige bransjene rammes dermed i ulik grad. Avgiftsnivået på de grensehandelsutsatte varene må balanseres mellom helse- og sosialpolitiske målsetninger og muligheten for fortsatt produksjon i Norge.

Miljø, fagbevegelse og lokale politikere har siden 1980-tallet jobbet sammen for å styrke bruk av ombruksemballasje. Jo mer dette system har blitt undergravet, jo sterkere sentralisering har vi opplevd, og jo større import. Sentraliseringen i dagligvarebransjen har bidratt til den samme trenden. Hvis en søker strukturer som styrker desentralisering og nasjonale og lokalproduserte varer, ombruk og kort transportvei, vil det være en modell som kan overleve globaliseringen og være framtidsrettet miljømessig.

De siste år har tilskudd til skogplanting og tynning blitt borte, dette har ført til en vesentlig reduksjon i aktiviteter i skogbruket. I Stortingsmeldingen "Norsk Klimapolitikk" har omtalen av energipolitikk gjort til et sentralt mål å sikre måltrettet og koordinert virkemiddelbruk for økt utbygging av bioenergi med inntil 14 TWh innen 2020.

I en rapport fra 2007 om biodrivstoff som ble levert til Samferdselsdepartementet, er det vist til at en satsing på dette området kan gi flere tusen nye arbeidsplasser.

Det er stort behov for en gjennomgang av skog- og landbrukspolitikken for å sikre bio-råstoff til industrien. Med økt fokus på å ivareta bærekraftighet ved å fremme vilt og biologisk mangfold og gjennom å balansere disse hensynene til å sikre at våre skog- og landbruksressurser brukes til samfunnets beste, for verdiskaping, sysselsetting, biologisk mangfold og rekreasjon.

Tiltak:

- *Fremme en helhetlig og regional tilpasset landbruks- og næringspolitikk over hele landet, for å sikre arbeidsplasser i distriktene, konkurransedyktige priser på norske råvarer og en levedyktig norsk næringsmiddelindustri. Det må fortsatt stilles strenge krav til kvalitet på mat og øvrige produkter.*
- *Gjennom WTO forhandlingene må oppgaven bli å trygge norsk produsert mat. Og i tråd med internasjonale anbefalinger, øke importen av jordbruksvarer fra land i sør fra dagens 5 % til 15 %.*
- *Styrke satsingen på kompetanseheving, øke bevilgninger til en samordnet og målrettet forskning og utvikling for hele næringsmiddelindustrien med størst mulig effekt for produsenter, matindustrien og brukere.*
- *Det må utvikles en helhetlig politikk for næringsmiddelindustrien og hele verdikjeden fra jord til bord. Særnorske avgifter innen nærings- og nytelsesmiddelområdet må fjernes med sikte på å styrke norsk produksjon.*
- *Det må utarbeides en konkret framdriftsplan for framtidens bærekraftig bio -energi og drivstoff produksjon i Norge. Planen må sikre at nødvendige tiltak iverksettes fortløpende og at potensialene som land, skog og næringsmiddelindustrien representerer kan realiseres innen 2020."*

Videre følger innspill fra våre forbund. Disse utdyper en del av det LO-kongressen og sekretariatet sa i 2009.

Råvarer og tollvern.

Norsk næringsmiddelindustri er avhengig av norsk råvareproduksjon. Det høye kostnadsnivået i Norge gjør at råvarer fra norsk jordbruk ikke vil være lønnsomme å foredle for næringsmiddelindustri i andre land. Foredling av norsk landbruksbasert næringsmiddelindustri basert på utenlandske råvarer vil heller ikke være konkurransedyktig pga det generelle høye kostnadsnivået i Norge. Det er viktig å sikre de norske råvareprodusentene en anstendig inntekt, samtidig ønsker vi varsomhet vedrørende økning av råvareprisene. Det er viktig å finne andre instrumenter og friske penger som kan sikre råvareprodusentene sitt inntektsgrunnlag.

Tollvernet er det mest sentrale virkemiddelet for å sikre nasjonal matproduksjon. Et sterkt tollvern er en forutsetning for å opprettholde norsk landbruksproduksjon og en næringsmiddelindustri, basert på naturressurser over hele landet. De fleste land har importrestreksjoner for å ivareta og sikre egen matproduksjon.

LO ønsker å presisere:

- Sikre et importvern som gjør at norsk matindustri ikke blir utkonkurrert på grunn av for høye råvarepriser.
- Ha et landbruk som sikrer stabil tilgang på norske råvarer til matindustrien.
- Sikre norsk landbruksproduksjon for å oppnå selvforsyning på de store produktområdene med minst samme omfang og produksjon i samme områder som i dag.

Kjedemakt:

Dagligvarehandelen i Norge er sterkt konsentrert. I Norge kontrollerer fire aktører 99 % av markedet. Avgjørelsen av hva som skal stå i hyllene foretas av relativt få personer. Den kraftige offensiven for å øke dagligvarebutikkens andel av "egne merkevarer" handler mest om å øke dagligvarekjedenes makt, og minst om mangfold eller om hva som er til norske forbrukeres beste. Detaljistene har stor makt, og i motsetning til i primærleddet og i industrien har de muligheter til å ta ut inntekter i markedet som både gir store private formuer og finansiell styrke til å integrere ytterligere i verdikjeden. Denne situasjonen tjener verken forbrukernes eller produsentenes interesser. LO regner med at meldingen tar hensyn til de konklusjoner som vil komme i maktutredningen om matvarekjedene.

- At det sikres egentransport i nåværende form, eller i økende omfang for noen av matvarekonsernene.
- Det må bygges en konkurransepolitikk som tar hensyn til Norges behov, dette gjennom en grundig analyse av internasjonale konkurranseforhold og maktfordelingen langs hele kjeden fra jord til bord.

Rammevilkår:

LO ønsker forutsigbare rammevilkår som gjør at vi over tid kan stå bedre rustet til den stadig større internasjonale konkurransen.

Det må stimuleres til økte investeringer i industrien, og det må bli tilrettelagt for investeringer gjennom Innovasjon Norge. Vi mener også at bedre avskrivingsregler vil stimulere til fortsatt drift i distriktene.

Matindustrien er et viktig element for at Stortingets målsetting om bosetting og sysselsetting i hele landet skal oppfylles. Derfor er det avgjørende at industrielt bearbejdede landbruksprodukter produsert i distriktene blir sikre

Strukturrasjonaliseringspolitikk som har ført til bruksnedlegging og brakklegging av areal, sentralisering av produksjonen, stor økning av gjeld blant de gjenværende bruk, må evalueres og det bør settes i verk strukturstabiliserende tiltak om nødvendig.

Det må være et mål at norsk matproduksjon må baseres i de ressursene som landet har og i mindre grad være avhengig av importerte innsatsfaktorer og at selvforsyningsgraden økes. Stabilitet og forutsigbarhet i næringspolitikken er nødvendig for å legge til rette for at denne industrien både tidsmessig og finansielt vil evne å tilpasse seg en stadig mer skjerpet konkurransesituasjon. Mer spesifikt vil en advare mot en utvikling der forskjellene i rammevilkår for matindustrien mellom Norge og EU blir enda større enn hva de allerede er.

Det må jobbes med langsiktige strategier for å sikre norsk råvareproduksjon og foredling gjennom stadige EØS-forhandlinger. Vi importerer nå langt mer av EU, om lag 5 ganger mer enn det vi selger tilbake.

Arbeidstilsynet:

Meldingen bør ta til ordet for å få styrket Arbeidstilsynet. Dette vil være vesentlig for å sikre at industri og landbruk kan arbeide mot sosial dumping og for et seriøst arbeidsliv. Det er blant annet viktig å sikre at de skal kunne straffe/bøtelegge bedrifter om arbeidstakerne ikke har lovlige kontrakter.

Mattilsynet:

Mattilsynet, bør styrkes, bevilgningene bør økes, det bør bli bedre inspeksjonsrutiner og enhetlig gjennomføring av kontroller i hele Norge. En bør også styrke samarbeidet mellom Mattilsynet og Tollvesenet, dette for å bedre kontrollen med all import av matvarer til Norge. LO ønsker å presisere:

- Et velfungerende Mattilsyn bidrar til en god matvaresikkerhet.
- All mat skal være merket med opprinnelses- og produksjonssted.

Eksport:

LO mener at vi bør tilrettelegge for mer eksport av matvarer, med bakgrunn i at vi stadig må akseptere økende importkvoter fra EU og WTO. Det bør derfor igangsettes et samarbeid mellom noen store aktører, Nofima og LMD for å forberede et matprogram som egner seg for eksport. Dette bør være høyforedledede produkter, grunnet høye råvarepriser i Norge. Videre bør vi vurdere et eksportutvalg for matindustrien på samme nivå som vi har for fisk.

Innovasjon:

LO er for mer aktiv bruk av innovasjon i hele verdikjeden. Vi ønsker at det skal stimuleres til medarbeiderdrevet innovasjon. Deler av forskningen og utviklingen innenfor matsektoren skal styres gjennom Nofima. Norge trenger sterke forskningsmiljøer og Nofima er et av redskapene som kan skaffe oss gode resultater. Det må også satses mer på denne type forskning.

Det må utvikles et samspill på tvers av tradisjonelle sektorgrenser som landbruk og fiskeri basert på forskning, kompetanseutvikling, kvalitet og nytenking for å utvikle nye produkter. Det må satses mer på merkevare bygging med fokus på å ta i bruk de nasjonale ressurser på land og vann for et nasjonal og internasjonal marked.

Kompetanse:

Satsingen på rekruttering og kompetanseheving må økes. Bevilgningene til en samordnet og målrettet forskning og utvikling må økes for hele verdikjeden med størst mulig effekt for produsenter, matindustrien og brukere. Hele verdikjeden vil i fremtiden være mer avhengig av rett kompetanse på alle nivåer. Næringa rekrutterer i dag ikke nødvendig allsidig/praktisk kompetanse, uten grunnrekruttering svikter også rekrutteringen til hele næringa

Vi mener meldinga må drøfte disse utfordringene. Dette bør skje etter den modellen som nå er initiert innenfor matindustrien, altså et samarbeid mellom partene i arbeidslivet og departementene.

Viktige delmål:

- Kartlegge og synliggjøre jobbmuligheter og karriereveier.
- Øke antall søkere til matfagene i videregående skole.
- Styrke "rekrutteringsaktører" i deres arbeid.

- Inspirere og legge til rette for næringsaktørers eget rekrutteringsarbeid slik at næringen fremstår som interessant.
- Styrke bedriftenes interne opplæringsystemer.
- Styrke samarbeidet mellom næring og utdanningsinstitusjoner.
- Initiere EVU-tiltak i henhold til behov.

Reiseliv:

Landbruksbaserte naturressurser gir et levende landskap og legger premisser for næringsutvikling og et attraktivt reiseliv over hele landet. Gjennom økt samarbeid kan landbruket og reiselivet dra i samme retning. Ved at landbruket bidrar med gode opplevelser frister med produkter av god kvalitet og spesialiserte lokale råvarer, kan vi bidra til å utvikle en god reiselivsnæring som også vil styrke distriktene. Dette vil løfte både landbruks- og reiselivsnæringen.

LO ønsker at det landbruksbaserte reiselivet styrkes og at det legges til rette for økt kompetanse, rekruttering og utvikling av næringen. LO ønsker god kvalitet og flere helårs arbeidsplasser.

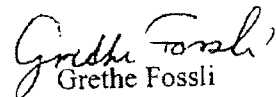
Klima og bioenergi:

Bioenergi med landbruket og skogbruket som leverandør er et satsningsområde med potensiale for å skape nye arbeidsplasser, det må tilrettelegges slik at rammevilkår og virkemidler tilpasses for å bygge den nødvendige infrastruktur. Produksjon av bioenergi må ikke gå på bekostning av matjord. Norge har uutnyttet ressurser i skogen og landbruket som råvare leverandør. Det må også større satsing på produksjon av biogass fra husdyr gjødsel og slakteavfall.

LO ønsker

- Større forpliktelser legges på skogeiere angående skogbruksfondet for kulturarbeid/verdiskapning.
- Det må satses på alternativ energi innen veksthusnæringen.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Grethe Fossli

Saksbeh.: Marta Valdes